

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: Grażyna Kiliańska-Przybyło

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

1995 – magister filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego

2000 – doktor w zakresie językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

2012 – do nadal Instytut Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec; starszy wykładowca

2004 – 2008 Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych, Katowice; adiunkt

2000 – 2012 Instytut Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec; adiunkt

1995 – 2000 Instytut Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec; zajęcia prowadzone w ramach studiów doktoranckich

1995 – 2004 Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych, Katowice; wykładowca

1996 – 1999 PUH Derrata, Mysłowice, nauczyciel języka angielskiego

1994 – 1995 Zespół Szkół Komunikacyjnych im. St. Mastalerza, Katowice; nauczyciel języka angielskiego ½ etatu

1992– 1995 Profi-Lingua Szkoła Języków Obcych, Katowice; lektor języka angielskiego

4. Wskazane osiągnięcia wynikające z art. 16 ust. 2 z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

a) tytuł osiągnięcia naukowego

b) autor/autorzy, tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa)

c) omówienie celu naukowego w/w prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

a) tytuł osiągnięcia naukowego

Monografia autorska:

Kiliańska-Przybyło, G. 2017. *The Anatomy of Intercultural Encounters. A sociolinguistic cross-cultural study*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Monografia zatytułowana *The Anatomy of Intercultural Encounters. A sociolinguistic cross-cultural study*. (pol. *Anatomia spotkań interkulturowych. Socjolingwistyczne studium porównawcze.*) jest częścią jednotematycznego cyklu, który obejmuje w sumie 9 publikacji autorskich: w/w monografię oraz 8 artykułów.

Tematyka cyklu koncentruje się wokół dialogu interkulturowego oraz roli narracji i refleksji w wykorzystaniu doświadczenia międzykulturowego do rozwinięcia własnych umiejętności interpersonalnych, kompetencji komunikacyjnej i kompetencji interkulturowej. Artykuły w cyklu analizują czynniki, które mają wpływ na komunikację interkulturową, opisują części składowe kompetencji interkulturowej oraz przedstawiają sposoby jej rozwijania. Narracje osób

uczestniczących w spotkaniach interkulturowych, które znajdują się w niektórych z publikacji, stanowią zapis doświadczeń tych osób dotyczących kontaktów z obcokrajowcami. Ich lektura skłania do refleksji na temat dialogu międzykulturowego oraz może przygotować do interakcji z przedstawicielami innych kultur.

Monografia

1. Kiliańska-Przybyło, G. 2017. *The Anatomy of Intercultural Encounters. A sociolinguistic cross-cultural study*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Monografia zatytułowana *Anatomia spotkań interkulturowych. Socjolingwistyczne studium porównawcze*, przedłożona do recenzji, koncentruje się na dwóch istotnych zagadnieniach: spotkaniach interkulturowych oraz narracji (badaniach narracyjnych). Spotkanie interkulturowe definiowane jest jako sytuacja, podczas której stykamy się z przedstawicielem innej kultury. Może ono mieć charakter pośredni lub bezpośredni oraz odbywać się zarówno w kraju ojczystym, jak i poza jego granicami (Byram, Barrett, Igrave, Jackson, Méndez García 2009; Miłułka 2013).

Spotkanie interkulturowe jest doświadczeniem ważnym samym w sobie i nieuniknionym. W dobie wysokiej mobilności ludzi, globalizacji, digitalizacji i zacierania się granic, spotkanie z Obcym jest jednocześnie koniecznością i wyzwaniem (Bauman 2000; Brotto et al. 2014; Heyworth et al. 2003). Boswell (2016) zwraca uwagę na zmiany w sposobie migrowania i podkreśla wzrost migracji czasowej, okresowej, sezonowej i krótkotrwałej. W opinii autorki, odmienne wzory migracji powodują zmiany znaczeniowe dotychczasowych pojęć, takich jak: regularne i nieregularne podróżowanie; dobrowolne przemieszczanie się a przymusowe przesiedlenie; migracja stała i czasowa (Boswell 2016).

Jednakże, wielu z badaczy interesuje się również tym na ile i w jaki sposób spotkanie interkulturowe może być wykorzystane dla wzbogacenia wiedzy człowieka oraz kształtowania jego tożsamości. Dlatego też, drugim zagadnieniem omówionym w monografii jest pojęcie narracji i jej roli w kształtowaniu i porządkowaniu ludzkiego poznania i zrozumienia. W świetle badań narracyjnych i refleksyjnych, człowiek jest określany jako *homo fabulans* („człowiek opowiadający i interpretujący historie”, Currie 1998:2, Sikes and Gales 2006) lub *homo narrans* („człowiek opowiadający historie”; Straś- Romanowska, Bartosz i Żurko 2010). Sama historia/ opowieść jest, z jednej strony, tematem, zaś z drugiej strony bodźcem, momentem pozwalającym dostrzec pewne mechanizmy i przyswoić je. Jednocześnie, opowiadając o własnych zdarzeniach czy przeżyciach, człowiek jest w stanie zrozumieć pozornie niezwiązane historie/zdarzenia i przetworzyć je w logiczną całość. To, z kolei, przyczynia się do jego rozwoju, zwiększa jego wiedzę, w tym wiedzę o samym sobie i podnosi świadomość na temat procesów zachodzących w komunikacji interpersonalnej.

Książka podzielona jest na dwie części (teoretyczną i empiryczną) i składa się z sześciu rozdziałów. Część teoretyczna książki (rozdział pierwszy) przedstawia charakterystykę spotkań interkulturowych oraz omawia jego różne wymiary, m.in.: językowy, afektywny czy komunikacyjny. Punktem wyjścia w rozważaniach jest zaproponowany przez Araújo e Sá i Melo (2007) opis spotkania interkulturowego rozumianego jako: interakcja, mediacja, negocjacja czy sytuacja zwiększająca świadomość jego uczestników. W rozdziale pierwszym omówiono również pojęcie kompetencji interkulturowej jako kluczowej w kontakcie z przedstawicielami innych kultur, scharakteryzowano cechy, które odgrywają rolę w jej kształtowaniu oraz przedstawiono bariery, które prowadzą do nieporozumień lub utrudniają czy uniemożliwiają komunikację z Innym. W części tej zawarto także przegląd badań i projektów z dziedziny tematu (np. *Intercultural Competence for Professional Mobility*, ICOPROMO, Glaser et al. 2007) oraz opis wybranych narzędzi służących do rozwijania kompetencji interkulturowej (np. *Autobiografia zdarzeń międzykulturowych*, Byram et al. 2009).

